

[Transcript] Djæveln i detaljen / Batman 1:3 - Retfærdighed for de fattige

Vi kender jo alle sammen Batman, som går små forbrydelser for at opklare store forbrydelser. Jeg har i mange år fuldt virkelighedens Batman, den mexikanske Batman.

Du lytter til Djæveln i detaljen, mit navn er Per Lysolt, og i de kommende tre afsnit vil jeg tage dig med på en rejse til Latinamerikas virvar af selvforstærkende kriminalitet.

Nærmere bestemt en fattig forstad til Mexico City, hvor kidenabning, drab og afpræsning er hverdage for indbyggerne.

I den her forstad findes der en mand, der prøver at skabe retfærdighed et sted, hvor retfærdigheden ellers har meget trange kor.

Det er et sted, hvor en stor del af politiet er korrump, og hvor politiet opklager meget få sager, og hvor mange forbryder at gå fri.

Manen, der sagerne i egen hånd hedder Karlas Matta. I Folkemønne kaldet Batman.

Han er en rige advokat, der gratis der sager op forbyens fattige, hvis de har et familiemedlem, der er blevet udsat for at drab, afpræsning eller voldtægt.

Karlas Matta, han begår små forbrydelser for at fange de store forbryder.

Han mener, at hvis ikke han gør det, så er der ikke nogen andre, der gør det. Han mener, at enten så fanger jeg dem ved at bøje loven lidt i kanten, eller også så er der ikke nogen, der fanger dem.

Magnus Boding har i fem år været kosmandent i Latinamerika for vikandevisen, og så har han skrevet boen Gevelen Sover Aldri.

Den handler om misteret om Latinamerikas mange drab, og det er den her bog, jeg har stødt på Mexikos Batman.

Jeg synes, at historien om Karlas Matta, den mexikanske Batman, er interessant, fordi han på en eller anden måde inkapsler hele dilemmaet, når man er et meget voldeligt land.

Problemerne kan blive så store, så der ikke er nogen gode løsninger.

Han lever i et område, hvor der bliver begået enormt mange mor i samme, mange kvindemor, og man ser, at ikke ret mange kvinder går alene omkring. Så det er det her trystesløse område, hvor de fleste af de her forbudelser ikke bliver straffet.

Og hvor han som nogen ret har kunne konstatere, at enten så går skurgne fri, eller også så fanger jeg dem, og det kræver, at jeg skærer nogen hjørner.

Det dilemma inkapslet i hans person, og i det val han træffer hver dag, synes jeg på en eller anden måde siger rigtig meget om Latinamaka.

Og om hvor svært det er at vende sådan en udvikling, når først man er blevet et meget voldeligt land, så bliver den her vold lige som sådan en selvnærende flamme.

Og det synes jeg han inkapsler.

Latinamaka er verdens suverent mest voldelige verdensdel, der er nemlig begået over 3 millioner drab siden og tusindskiftet.

Det betyder, at hver tredje drab i verden bliver begået her, selvom verdensdelen kun er beboet af 8% af verdens befolkning.

Faktisk er tallen så voldsomt, at de mange drab kan betegne sådan en epidemi, hvis man følger sundhedsvidenskabens definitioner.

En epidemi, som i følge Magnus Boding stadig står tilbage som lidt atmysterie.

Altså det er jo en verdensdel, som på papiret har opnået alt det, som man skulle tro gjorde af voldenfalddt.

Der har været en vækst, der er blevet mindre ulighed i lange perioder.

Og korrupsionen og nogle af de andre ting, man kunne forklare det med, er narkon.

[Transcript] Djæveln i detaljen / Batman 1:3 - Retfærdighed for de fattige

Der er også en eller anden konstant det her altid være en korrupt verdensdel. Og det er faktisk om trend de samme mængder, stoffer som forlader regionen, som for mange år tider siden.

Og alligevel så er voldsrætte bare blevet ved med at stige. Så folk dør til sidenlædende, uden nogen rigtig grund.

Det er jo ikke en krig heller. Der er ikke krig længere, der over de sidste krig er blevet afsluttet. Et af de steder, som er allerhårdst ramt, er der hvor vores hovedperson kaldes Matta, bor og arbejder, som advokat.

Stedet hedder EKT PEC og er en forsted til Mexico City med knapp 2 millioner indbygger. Det er mere eller mindre et stort fattig område blandet med industrikvater og sådan nogle forlatte lossepladsaktige marker rundt omkring.

Det skriver i borgen, at alle steder ligner gæringsteder i EKT PEC. Der er sådan noget lidt forpint over det.

Kloakkapsler, der mangler, de her store fabrikshaller uden vinduer, ørknør og asfalt. Kartellgrafite på motorvejsrabatterne.

Og så bor der selvfølgelig en hel masse mennesker, som har almindelig liv, som skal på arbejde. Mange af dem arbejder på en stor sebefabrik i området.

En del af dem pendler dagligt indtil de flotte grønne kvarterer i Mexico City for at vende taco for turister og andre godt folk.

Så det er en fattig forsted, som er meget stor og som er meget kaotisk. I EKT PEC bliver der begået mindst 500 drab om året.

Alle i den første uge af 2022 lutter drabt 63 mennesker. De mange drab betyder, at hele 70,5% af indbyggerne i EKT PEC mener, at området er utrygt. At færdes i.

Det, som fascinerer mig meget ved EKT PEC, er, at der er vold, men volden kan ikke tilskrives en eller anden stor gruppering.

Der er sådan lidt en tendens til, hvor man kigger på TV-serie i vesten, som en artkurs. Men også, når man lytter til at være president og lokalpolitiker i de latin-amerikanske landetier. Og gør volden til noget, som kommer fra en gruppe, som har et navn. Losettas, eller Kartell-Karlico-Noveja-Generation, Sinaloa-Kartellet.

De er meget markfulde, nogle steder kontrollerer de hele herre. Og det er godt fjernsyn, når de bliver fanget i de her kæmpe, store, special operationer. Men mange steder, så er de kun en overfladesk forklaring på volden.

Man kan altså ikke skyde skylden på værken borgerkrig eller interne stridigheder mellem karteller. Volden er over det hele i Ekaterpec.

Det giver ikke mening at kigge på, hvad de forskellige grupper hedder, de hedder alt muligt skørt. De opstår og går under fra uge til uge.

Det er ligesom affektgændingsmænd og træktive og små lokale afpræsningsgrupper. Nogle af dem startede af nogle venner fra en gymnasieklasse, andre af dem af korrupte busseførere. Det er ligesom bare en stor forvirring af alt muligt vold.

Så det gør det enormt svært at løse problemet, fordi hvis der nu var en stor skurk, så kunne man indkalle til en fredsforhandling med den her skurk, og måske finde en løsning af en slags.

Men det er der ikke, det er bare alle mulige på krydset tværs, som røver hinanden og angreber

[Transcript] Djæveln i detaljen / Batman 1:3 - Retfærdighed for de fattige

hinanden og kidenarber hinanden.

Og det er den forvirring, som Karlos Matta befinder sig med i.

I Akatepec er det kun vatine forbrydelse, der anmelds til politiet, og det er kun et fortal af dem, der opklager os og enuffærer, hvor der falder dom.

Det er i den her virkelighed, Karlos Matta opererer.

Og ligesom fiktionsbadmænd, der forsøger at skabe retfærdighed i Gotham City, ser Karlos Matta det som sin mission at skabe retfærdighed i et af Mexikos allerfarligste områder.

Magnus Boding hører første gang om Karlos Matta i 2018, hvor han egentlig er i Mexico for at dække presidentvallet.

Herfor har han nyst om den her rige advokat med eget firmaer og før ansatte, som ikke bare nøjes med at drive klassisk advokatforretning.

Magnus tager kontakt og ender med at følge badmænd over en overrekke.

Jeg tror ikke han ville have sagt, at hvis jeg har spurgt ham, må jeg blive en del af dit liv og spørge dig om meget umtålige ting på alle tider.

Jeg døgnede mange år fra nu, men i første omgang var det bare, at jeg kom forbi og hils på, så vandt jeg måske hans tillid.

Måske havde han lyst til at blive forstået, måske var det en livsforsikring for ham.

Fik jeg fornemmelse nage på et tidspunkt, at der var nogen, der vidste også, hvad han havde gjort og der er gode ting.

Og hvem der var ude efter ham, som ligesom var en neutral part i de mange forviklinger, han havde en del af i sit lokalmiljø.

Vil du ikke lige prøve at beskrive, hvordan han ser ud?

Carlos Matta er en høj, stærk mand i starten af 40'erne.

Han har sådan en byllede, top, kimion, unfrisyr, stærke arme, stærke ben, lidt dunk.

Og så har han et meget charismatic og vinde og levende ansigt.

Så han mand der svinger meget, han kan sidde sådan og falde helt sammen over papirbunkerne på sit kontor.

Når han tager sig af den del af sit arbejde, så får han et opkald.

Han skal ud og fange nogle skurke ude og hjælpe nogen og anhold en eller anden.

Og så liver han helt op og trummer manisk i bordpladen og går ligesom i action mode, og vigner afsted ude af de små veje.

Så han er en mand, der selvom det kan lydde paradoxalt rigtig godt kan lide det han gør, som er at operere med livet som indsats på kant med loven.

Er det egentlig ham selv, der begynder at kalde sig selv Batman, eller hvor starter det her kellenavn indifred?

Han siger det ikke ham selv, men jeg kan se på, om han godt kan lide at han har fået det kellenavn, selvom han en gang har sagt til mig,

nej, kalder du mig ikke det også noget, men han har en Batman-figur og en kæde om halsen.

Han er tydeligt fascineret af alle mulige slags superhelte og har været det helt fra ung dreng.

Han ser superhelte film, han har en stor handske som biber og som også er fra en eller anden tegnefilm, som han lejer med på sit kontor.

Og så kalder folk i området ham for at kalde peks Batman.

Ligheden mellem Calasomata og Fiktions Batman er også på mange punkter slående.

De arbejder begge et sted, hvor ordens magten ikke formår holde de lokale sikre og trykke.

Og så er de begge to vildige til at gå langt for at fange forbruderne.

Altså, hvis man så ham ud fra sådan en snev og dansk raststatetankegang, så ville man sige, han var måske en selteksmand.

Men i den mexikanske logik, så er han en folkehelte, en meget populær mand i sit lokalområde. Netop fordi han gør de her ting på kanten af loven.

Med det gode for øje siger dem, der støtter ham og med nogle imponerende resultater.

Få en hånd for lov siden raceret en gruppe drenge, ekatepæk og spredtisk ræk og rejssel.

De bortførte skolepiger og bandemekadiner til nedleprsøj forlattet huse, hvor de voldtåben på skift førte det til sidst med min flod eller på én af byens losseplasser.

I den sag brugte Calasomata en ganske konservatiel metode til at få gruppen med drenge dømt.

Inden Sagen kom fra Ratten, lå han sig nemlig hyre som forstorsavokat af en af voldtæksgruppens medlemmer.

Det medlem indrømmede i fortulighed til Calasomata, hvad gruppen havde lavet, er uhyrligheder.

Efter at have født de her oplysninger, sagde Calasomata op som forstorsavokat i Sagen.

Han brugte de stadig sin nye viden til at hjælpe anklagemyndigheden med at få drengene dømt.

Det betød, at derfor alvor kom gang i Sagen.

Calasomata se ved Teller også, at han har fået i dømt en lederindbande, der handlede med mindre over i piger al fjerst års fængsel.

Udover i Ratten laver Calasomata og sin egen private efterforskninger.

Han siger gratis op for fat i borger og udfører sig selv en slags politiarbejde.

For Calasomata mener ikke, at systemet fungerer som det skal.

Det kan man jo for så vidt godt give ham ret i, når der er så få, der bliver dømt i Ekaterpec.

Calasomata tror ikke på, at tingene kommer til at køre sin gang, og forbudde kommer i spildet, men mindre han selv går ind og gør noget.

Amsel eller nogen af alle han hjælper.

For Matta er ikke en indmans her.

Den erkendte han har kommet til, at hvis han gerne vil gøre noget godt for nogen, så skal han heller prøve at bruge systemet.

Han tror på, at han kan holde sit hjerte rent, og han kan blive ved med at være drevet af at skaffe ret færdighed for de færdige, men så snok sig i det her system.

Han har for eksempel også en masse politifolk, som arbejder for ham eller med ham.

Han har 100 politifolk omtrent, som han hjælper med forskellige ting.

Nogle gange med en frokost, andre gange med nye dæk til deres patruljebiler.

Og så hvis han har en operation, han skal få ud og fange en eller anden i hans private efterforskning, han har lavet, som han mener at skyldte det er noget,

så kan han ringe til dem også, og så kan de få papir, og så kan de få sådan et officielt antrag.

Men det er ikke kun politiet, der hjælper, Martha.

Nogle gange er det omvendt. Nogle gange ringer politiet til Karlas Martha, og bærer ham om hjælp, hvis der er en sag lige deromkring, hvor han opholder sig.

Som du kan høre er, at I kan tilpække et sted, hvor loven næsten er sat ud af spil.

Karlas Martha's fær er en historie om, hvad man så gør, for at livelle og honorere menneskets behov for retfærdighed.

Det er historie om, hvordan man forsøger at hæve det lov i den næsten loveløst sted.

Det vigtigste er retfærdighed på den konkrete måde, mere end en eller anden stor abstrakt

demokratisk form for retfærdighed,
med nogle institutioner, som måske bliver bedre og på sikt, hvis man spiller efter reglerne, som ingen andre level spiller efter.
Det er det, der er hans tankegang.
Rigtig mange af Karlas Martha's efterforskninger ender faktisk med, at han finder en gerningsmand, og han får gerningsmanden dømt.
Men der findes også eksempel på, at advokatens efterforskning strænder en lille smule.
Sager, hvor han føler sig 100% sikker på, at han har fundet nogle forbrudere, men hvor han ikke har beviser nok.
Og hvad gør man så med de forbrudere? Man tager ud og hænder dem, som han siger.
Det er sådan rigtig Karlas Martha uttryk.
Jeg har set videoer af, hvordan det foregår, og han har genfortalt det for mange gange.
Det er jo det, som hvis han nu var en rigtig politistyrke, så ville man kalde det anholdelse sikkert for hør.
Det får godt lidt mere uformelt i Karlas Martha's verden.
Typisk kører han afsted i sin bil, med en anden bil efter, med en blanding af nogle politifolk, som på det her tidspunkt belappet migst for ham, og så tager de ud og snakker med dem.
Nogle gange bliver de samlet op og ble placeret i et eller andet bart vidt rum.
Hvis ikke de er vildige til at tale, bliver de nogle gange hjulpet med at tale.
Han siger det værste, han har gjort er at smadre deres tænder.
Men det er så også slem nok jo.
Det er jo så kidenabningen og tutur, bare for at få dagligdagen på den lille uformel politistæson til at fungere.
Men det er den verden, han lever i.
Det ville være klogere af ham og lavere med at råde sig ud i alle de her ting.
Han har mange fjender, der er mange, der har forsøgt at slå ham hjælp flere gange gennem ordne.
Men han synes, at det skal gøres for ret færdighedens skyld.
Måske kan han også godt lide spændingen.
Han ser i hvert fald glad uden at han er på farlig mission.
Men ikke de studenter, der gør han noget, som han siger, at han ikke har været i.
For ret færdighedens skyld, og han løber en personlig risiko ved at gøre det.
Og har smadret sig åbenbart også nogle tænder.
Men hvis man skal tro ham, så er det sådan nogle, som har fortjent det.
Og det med det formål at få ret færdigheden til at ske fyldst.
I 2018, mens Magnus Boding følger Karlas Marta, kommer den mexikanske badmand i den grad på arbejde.
I lille spadebarnet blev fundet alene grædende i en motorvejskant, med nogle telefonnummer skrevet på armen.
Spadebarnets mor er sporeløst for sundet.
Familien til spadebarnet og den for sunde kvinde er sikre på, at der er sket en forbrudelse.
Men de ringer ikke til politiet, de ringer til Karlas Marta.
Lyt med i næste uge, hvor vi skal putte drabs efter forskning med den mexikanske badmand.
Denne her historie er baseret på Magnus Bodings bog.

[Transcript] Djævlén i detaljen / Batman 1:3 - Retfærdighed for de fattige

Det er uden sover aldrig.

Det her program er lavet af Marcel Bjerg i Maria Søjden, Hjalte Lehmann og Maj. Vi har det sålt.